

digheder kan overlades os til at begrunde Dagsordenen, er saa begrændset, at jeg vilde ansee det for uret at optage mere Tid, efterat jeg, som jeg mener, i det Væsentligste har sagt, hvad jeg maatte sige, for at begrunde Dagsordenen. Jeg skal kun forbeholde mig, hvis den høitærede Justitsministers eller nogen Andens Udtalelser skulde give mig Opfordring dertil, da igjen at tage Ordet.

Justitsministeren: Jeg vil overfor det ærede Medlem, der nys havde Ordet, tilslade mig at begynde med en tildeels personlig Bemærkning. Den ærede Taler fremhævede idag, at jeg havde bedet ham om at sove paa Grundlovsudvalgets Betænkning, da han saa vilde komme til en anden Erkjendelse. Det var ikke ganske dette, som jeg tillod mig at opfordre det ærede Medlem til at sove paa, og det var isvrigt ikke mig, der først bragte denne Ytring om at sove derpaa frem, men det var det ærede Medlem, som ganske vist ved denne Ytring, saavel som ved flere andre, bragte mig noget ud af min Rolighed. Men det, der var Tale om ved den Udtalelse, det ærede Medlem sigter til, var, at jeg troede, at han da vilde komme til den Erkjendelse, at han ikke var berettiget til at udtale sig mod mit Svar paa den Maade, han gjorde. Jeg skal indrømme, at den ærede Taler nu var fuldstændig rolig, ligesom jeg ogsaa selv skal bestrebe mig for at være fuldstændig rolig; det forekommer mig overhovedet virkelig ikke, at det er en Sag af den Bestaaenhed, at den burde noget Dieblifsaae Folk til at tabe Roligheden. Der er Tale om Forstaaelsen af en Bestemmelse i Grundloven, og jeg vil da spørge det ærede Medlem, om ikke den Bestemmelse, der sigtes til, den Paragraph, der taler om, at Ingen paa Grund af sin Troesbejendelse kan berøves Afgangen til den fulde Nydelse af borgerlige og politiske Rettigheder, ligesaavel kunde, naar man vilde tage Sagen fra den Side, hvorfra den ærede Taler tog den, tale for, at det igrunder var urimeligt, at Mosaiter ikke kunde faae Ansættelse selv i Folketirken. Et Forbud imod, at de kunne faae Embede i Folketirken, er ganske vist ikke udtalt i Grundloven, men det ligger i den rette Forstaaelse af den før nævnte Pa-

ragraph, at det ikke kan falde Noget ind at forlange en saadan Ansættelse. Nu er det maaskee en Feil ved vor Retsorden, at man har anseet det for rigtigt paa det sidste Punkt af en Forklarings Afgivelse at gjøre Alt, hvad man kan, for at fremvinge Sandheden, at man indtrængende har villet minde den, der skal beedige en afgiven Forklaring, om, hvad det er, han paakalder, og at man stærkt indfærper ham, hvad man kalder den kristelige Børnelærdom. Saaledes er imidlertid vor Retsorden. Det er meget muligt, at der er en Feil derved, men saalænge den bestaaer, er det mig umuligt at indsee, at det ikke er fuldstændigt klart for Alle, at det ikke vilde være rigtigt at operbrage til en Mand, som ikke bekjendte sig til den kristelige Religion, at formane de Paagjældende. Det forekommer mig, at en rettroende Mosait — jeg er ikke saa stærk i dette Capitel, men saaledes forekommer det mig — maa ansee Christus, som vi troe paa, for en Bedrager. Naar altsaa en Dommer skal opfordre Noget, til at tale Sandhed, kunde det let hændes, at denne da — det er just ikke altid de allerbedste Folk, man har for sig, naar man skal forberede til Eds Afslæggelse — kunde svare: Hvad har denne Formaning at bethyde, Du troer jo ikke selv derpaa, Du troer jo selv, at Kristus er en Bedrager, hvorledes kan Du saa forlange, at jeg skal lægge Bægt paa Din Formaning? Saaledes kan Forholdet opfattes, og jeg troer, at det vil blive opfattet saaledes. Nu indvender man ikke, ja, men saa kan jo ligesaa lidt en Christen tage en Svøde i Ed eller formane ham, førend han aflægger Eden. Jo, det kan han ganske bestemt, thi den Christne troer jo ogsaa paa den Aabenbaring, som Jøderne troe paa; den Christne siger, at det er Sandhed, men at det ikke er den fulde Sandhed, og denne Sammenligning vilde altsaa ikke være slaaende. Jeg har kun villet fremhæve disse Momenter for dog at gjøre det klart for ærede Medlemmer, at der virkelig er noget Berettiget i Tvivlen om, hvorvidt det vilde være rigtigt, at en Mosait blev indsat i den Stilling at skulle formane til Eds Afslæggelse. Det er paa denne Maade, at jeg opfatter Sagen. Den, der er Dommer, maa altsaa, saalænge vor nuværende Retsorden bestaaer, og saalænge denne For-